

Bojan Kostreš:

REGIONALIZÁCIA SRBSKA JE KLÚČOM DO EURÓPY

SLOBODNÁ VOJVODINA

ZVLÁŠTNE VYDANIE

ROK XI

ČÍSLO 32

APRIL 2008

O Vojvodine sa musí rozhodovať vo Vojvodine

LIST VOJVODINČANKÁM A VOJVODINČANOM

DRAHÍ PRIATELIA!

Významné dni sú pred nami. Mnohokrát doteraz sa hovorilo o význame volieb, ktoré prichádzajú, ale voľby, ktoré sú pred nami si naozaj zasluhujú, aby sa o nich povedalo, že majú rozhodujúci význam aj pre Vojvodinu, aj pre celé Srbsko, aj pre každého a pre každú z nás zvlášť.

Voliac poslancov do Národného Zhromaždenia Republiky Srbsko zúčastňujeme sa na referende Európa alebo izolácia. Preto sme sa zoskupili na listine Za európske Srbsko, na ktorej sú tí, ktorí dokázali, že sa úprimne zasadzujú za európske hodnoty a rýchlu cestu do Európskej únie, bez ohľadu na rozdielne názory na niektoré iné politické otázky. Cesta, ktorou štát má ísť po týchto voľbách je dôležitejšia ako úzkostranné záujmy a rozdiely.

Myslíme si, že je na voľbách do Zhromaždenia AP Vojvodiny dôležité, aby občania a občianky Vojvodiny mali možnosť voliť medzi viacerými demokratickými obcami, medzi ktorými sa my, Liga sociálnych demokratov Vojvodiny, nachádzame na listine Spolu za Vojvodinu – Nenad Čanak, na ktorej sú strany a organizácie, ktoré boli založené a pôsobia na území Vojvodiny. Myslíme si, že o Vojvodinu vo Vojvodine treba bojovať oboma rukami, a že v tom boji jedna ruka nemôže byť priviazaná o chrbát straníckou disciplínou k ústrediu v Belehrade.

O Vojvodine sa musí rozhodovať vo Vojvodine. Zakaždým, keď sa zjaví niekto z Belehradu, kto propaguje naše idey, my to vítame, ale zostávame na stanovisku, že sa o záujmy Vojvodiny najlepšie staráme my, ktorí nemáme politických pánov v Belehrade. Naším najdôležitejším zámerom je, aby všetci vo Vojvodine žili dobre, pokiaľ strany s ústrediami v Belehrade majú aj iné priority.

Musíme rýchlo konať. Dvadsať rokov nám je už zničené vojnamí, izoláciami, infláciami a tým, že sme sa ešte nepohli z miesta. Nám je potrebné Srbsko v Európskej únii, stabilné, bezpečné a spoľahlivé, a v ňom autonómna Vojvodina, európsky región, bez hraníc, ktoré nás oddeľujú od priateľov, bez obáv o budúcnosť a bezpečnosť, bez nezamestnanosti a biedy.

Pre nás je zabezpečovanie pokroku a istej budúcnosti pre občanov a občianky tohto štátu vrchol patriotizmu. My z Vojvodiny nemáme žiadost' akýmkoľvek spôsobom robiť škodu Srbsku, ale naša pokrajina je súčasťou Srbska, rovnako ako Belehrad a ostatné časti tohto štátu a zasluhuje si, aby bola rovnako uctievaná a hodnotená.

V súčasnosti sú platy a penzie vo Vojvodine najnižšie v Srbsku. To je nepripustné.

Prinavrátene majetku (Naftagasu, vojvodinskej železnice, vojvodinských ciest, Elektrovojvodiny, vojvodinského Telekomu a pošty) a vlastných príjmov je podmienkou pre lepší život a vyššiu životnú úroveň všetkých tých, ktorí žijú vo Vojvodine.

Dokázali sme, že môžeme hájiť záujmy našej pokrajiny. Vytrvalosťou a húževnatosťou sa nám podarilo znemožniť realizáciu škodlivej zmluvy o koncesii na autostrádu Horgoš-Požega. Prví sme sa vzbúrili proti tomu a najrúznejšie sme sa postavili proti tomuto rabovaniu Vojvodiny.

Zastavením škodlivej privatizácie zreňaninského Šinvozu, iniciovaním otázky rabovania v VP Železnice Srbska, pasovaním sa

s ostatnými nespravodlivými privatizáciami vo Vojvodine, ukázali sme, že je boj o práva pracujúcich a všetkých tých, ktorí sú obeťami tranzície jednou z našich priorit. V tomto boji pokračujeme.

Ak my, Vojvodinčanky a Vojvodinčania vieme pracovať a budovať, schopní sme aj nakladať s tým, čo zarobíme!

Pre nás je Nový Sad hlavné mesto.

Pre nás sú Subotica, Zreňanin, Pančevo, Sombor, Vršac, Kikinda a Srijemska Mitrovica hlavnými mestami.

Pre nás je každé mesto v Srijeme, Banáte a Bácske hlavné mesto, a každá dedina najdôležitejšia. Každá osoba v našej Vojvodine si zasluhuje žiť tak, ako žijú ľudia v rozvinutom svete bez ohľadu na národnosť, jazykovú, náboženskú, rasovú príslušnosť alebo pôvod a bez ohľadu na to, v ktorej časti Vojvodiny býva. Každé dieťa si zasluhuje, aby pokojne spalo.

Že to myslíme vážne a že stojíme za tým, dosvedčujú roky práce, ktoré sú za nami a roky v priebehu ktorých sme sa DOKÁZALI, v dobrom i zlom.

My z Ligy sociálnych demokratov Vojvodiny sme sa nemenili, a ani sa nezmeníme. Nikdy sme sa nebáli a ani neustupovali. To ponechávame iným.

Bude nám ťažko, ale zvíťazíme. Je načase!

NENAD ČANAK

BOJAN KOSTREŠ, PREDSEDA ZHROMAŽDENIA AP VOJVODINY:

REGIONALIZÁCIA SRBSKA JE KLÚČOM DO EURÓPY

Ministerstvo pre štátnu správu a lokálnu samosprávu Republiky Srbsko prednedávnom oboznámilo predsedu Zhromaždenia AP Vojvodiny Bojana Kostreša, že v delegácii, ktorá bude predstavovať Srbsko v Rade regiónov Kongresu lokálnych a regionálnych štruktúr moci Rady Európy (KLRVE) nieta miesta pre ešte dvoch predstaviteľov jedinej regionálnej autonómie v štáte – Vojvodiny.

Zdôvodnenie znie: miesta sú už obsadené z radov výborníkov mesta Belehrad a mesta Niš.

V polovici marca pokrajinský parlament v súlade s procedúrou potvrdil návrh kandidátov na vymenovanie ešte jedného člena a zástupcu člena z Pokrajiny do zloženia štátnej delegácie do Kongresu lokálnych a regionálnych štruktúr moci Rady Európy, ale sa ukázalo, že aj napriek deklarativnému rešpektovaniu Vojvodiny, pre jej členov miesta viac nieta.

Predseda Zhromaždenia AP Vojvodiny Bojan Kostreš pre Slobodnú Vojvodinu prízvukuje, že sa Pokrajina, aj vtedy, keď Ministerstvo pre štátnu správu a lokálnu samosprávu Republiky Srbsko viedol minister Zoran Lončar, musela veľa snažiť, aby dosiahla to, žeby jej predstavitelia boli zapojení do štátnej delegácie do Kongresu lokálnych a regionálnych štruktúr moci Rady Európy.

„Po takomto rozhodnutí viac nikoho nemôže prekvašiť to, že sme prinútení stále opakovať vetu: Vojvodina je súčasťou Republiky Srbsko. Celému radu návrhov, ktoré pokrajinský parlament postúpil republikovým orgánom a ktoré boli odmietnuté, teraz je pripojený aj tento, v ktorom sa hovorí, že v delegácii nieta miesta pre ešte dvoch predstaviteľov Vojvodiny, ale sa musíme uspokojiť iba s jedným členom a jedným zástupcom člena v Rade regiónov. Prečo napríklad mesto Belehrad teraz má viac predstaviteľov v tejto delgácii ako Autonómna pokrajina Vojvodina je otázka, na ktorú sme nedostali odpoveď“, prízvukoval Kostreš.

Predseda vojvodinského parlamentu prízvukuje, že je takmer neveriteľné to, že pre naše snahy a stanoviská ľahšie získame podporu európskych inštitúcií - ako republikových orgánov. Kostreš pripomenul, že začiatkom októbra minulého roku v Zhromaždení Vojvodiny bola organizovaná

Bojan Kostreš a Hans Gert Potering, predseda Európskeho parlamentu

Medzinárodná konferencia Regionálne a lokálne štruktúry moci na ceste vytvárania väčšej demokratickej kohézie, práve v organizácii Kongresu lokálnych a regionálnych štruktúr moci Rady Európy v spolupráci so Stálou konferenciou miest a obcí.

Usporiadávanie takéhoto zoskupenia, na ktorom sa zúčastnili najvyšší predstavitelia Kongresu lokálnych a regionálnych štruktúr moci Rady Európy, bolo veľmi významnou udalosťou tak pre Nový Sad a Vojvodinu, ako aj pre celý štát Srbsko.

NAJBĽIŽŠÍ K EURÓPSKYM ŠTANDARDOM

Kostreš prízvukoval, že sa vlni v Štrasburgu zúčastnil v práci 14. plenary schôdze Kongresu lokálnych a regionálnych štruktúr moci Rady Európy, ktorej témou bola regionálna demokracia v Európe a kde hovoril o tom, že Vojvodina chce pomôcť Srbsku, aby sa čím skôr decentralizovalo a regionalizovalo.

„My chceme cez Vojvodinu, ktorá je nielen zemepisne najbližšia k Európe, ale aj podľa stupňa uskutočňovania ľudských a občianskych práv, hospodárskeho rozvoja a podľa štandardov, ktoré sme uviedli v Zhromaždení Vojvodiny, pomôcť Srbsku, aby sa čím skôr stalo súčasťou európskej rodiny, kam aj patrí“, prízvukoval Kostreš.

„To, že našej Pokrajine a Zhromaždeniu AP Vojvodiny bola zverená organizácia takéhoto významného zoskupenia, vo chvíli, keď Srbsko predsedá Rade Európy, bolo ešte jedným potvrdením faktu, že je Vojvodina nenahraditeľným účastníkom v kreovaní demokratických inštitúcií a dosahovaní európskych štandardov v Srbsku. Vojvodina je, nielen v zemepisnom, ale aj v hospodárskom, politickom, historickom a kultúrnom ohľade najrýchlejšou cestou Srbska do Európy,“ mieni Kostreš.

Na tejto konferencii sa zúčastnil aj predseda Kongresu lokálnych a regionálnych štruktúr moci Rady Európy Halvdan Skard, ktorý prízvukoval, že „Rada Európy podporuje hodnoty decentralizácie, uskutočňovania ľudských práv a demokratizácie spoločnosti,“ ako aj to, že zámerom usporiadania tejto konferencie je zjednotiť skúsenosti v týchto procesoch, ktoré majú regionálne a lokálne štruktúry moci v celej Európe.

Kostreš pripomenul, že koncom mája a začiatkom júna minulého roku v Bruseli a Štrasburgu viedol rozgovory s najvyššími predstaviteľmi európskych inštitúcií, ktorí prejavili úplné porozumenie pre stanovisko, že je Srbsko jediným štátom, v ktorom Vojvodinčania chcú žiť, ale že nikto nesmie ignorovať to, že Vojvodina má právo na svoju autonómiu.

„Najvyšší predstavitelia Európskeho parlamentu a Kongresu lokálnych a regionál-

nych štruktúr moci Rady Európy, s ktorými som sa rozprával v úplnosti podporili to, čo v Belehrade očividne nechcú pijať: že je Vojvodina najkratšou cestou Srbska do Európy," povedal Kostreš.

On uviedol, že v posledných rokoch Vojvodina najlepším možným spôsobom afirmovala európske hodnoty a pracovala na zachovaní identity moderného a občianskeho regiónu, za čo sa teraz všetkými silami zasadzuje práve Koalícia Spolu za Vojvodinu – Nenad Čanak. Kostreš prízvukuje aj to, že predsedovi Európskeho parlamentu Hansovi Gertovi Poteringovi vlni tľmočil stanovisko, že je Vojvodina mostom medzi Srbskom a Európu.

„Vojvodina nikdy nebola problémom a ani nebude, ani v Srbsku, ani v regióne. Vojvodina môže byť len ukazovateľom, ako sa problémy môžu riešiť“, povedal Kostreš a prízvukoval, že od vysokých európskych predstaviteľov dostal uistenie, že chápu stanovisko, že je centralizácia a regionalizácia Srbska predpokladom približovania sa Srbska k európskym integráciám.

V Štrasbuhu Kostreš s generálnym tajomníkom Rady Európy Terryom Davisom hovoril o potrebe a prednostiach regionalizácie Srbska.

„Vojvodina sa zasadzuje za úplnú decentralizáciu Srbska a zosilňovanie tak regiónov, respektíve pokrajín, ako aj lokálnych samospráv. Pánovi Davisovi som predstavil náš návrh decentralizácie Srbska, podľa ktorého by status regiónov mali dostať aj mesto Beograd, Šumadija so strediskom v Kragujevci, juhovýchodné Srbsko so strediskom v Niši a Sandžak so strediskom v Novom Pazare“, prízvukoval Kostreš a zdôraznil, že Dejvis vtedy pozdravil naše snahy o posilňovanie regionalizácie a decentralizácie.

NOVÝ ROZPOČET

NOVÉ ÚLOHY PRE POKRAJINSKÚ ADMINISTRATÍVU

Zhromaždenie AP Vojvodiny schválilo Návrh rozpočtu Autonómnej pokrajiny Vojvodiny na rok 2008. Pred kritizovaním, treba prízvukovať, že tohtoročný plánovaný rozpočet činí okolo 56 miliárd dinárov. Bolo by malicherne hovoriť, že je tento rozpočet malý. Z roka na rok je väčší a aj tentokrát značne uspokojí potreby občanov a inštitúcií vo Vojvodine. Treba prízvukovať, že vojvodinský rozpočet, ako hovoria odborníci, od roku 2000 zaznamenáva stály rast a počas ôsmich rokov sa znásobil takmer 350-krát, zo 152 miliónov dinárov na 56 miliárd.

No, ak si spomenieme na fakt, že najväčšiu časť štátnej pokladnice naplňajú občania Vojvodiny, iste nemôžeme byť spokojní s výškou prostriedkov, ktoré sa z republikového rozpočtu vracajú do Vojvodiny. V decentralizovanom a modernom štáte je celkom logické, že tí, ktorí najviac pracujú, najviac aj majú, a to je to, za čo sa Liga sociálnych demokratov Vojvodiny zasadzuje.

Poslanci Ligy sociálnych demokratov Vojvodiny podporili návrh Rozhodnutia o rozpočte Autonómnej pokrajiny Vojvodiny na rok 2008, podporujeme aj rozvojové projekty, zahŕňajúce otváranie nových pracovných miest, najmä vklady do zdravotníctva, hoci mienime, že sú tohtoročné vkladania do týchto oblastí predsa malé a že by museli byť väčšie.

To, na čo sa predsa musí zvlášť poukázať, sú fakty súvisiace s „kapitálovými vkladmi vo Vojvodine“.

Liga sociálnych demokratov Vojvodiny ešte pred schválením Ústavy republiky Srbsko upozorňovala na fakt, že v článku 184 RS sa píše, že rozpočet AP Vojvodiny činí najmenej 7 percent z rozpočtu Republiky Srbsko, s tým, že sa tri sedminy z rozpočtu AP Vojvodiny používajú na financovanie kapitálnych výdavkov, čo je, ešte stále mienime, hanebne a predstavuje najnovšie rabovanie Vojvodiny.

Najmä, ako sa veci teraz majú, v porovnaní s minulým rokom, keď AP Vojvodiny dostávala iba 4 % z rozpočtu Srbska,

Maja Sedlarevićová

a zvyšných 3 % sú len transférne prostriedky Republiky Srbsko, v rozpočte AP Vojvodiny podľa článku 3 odsek 6 Zákona o rozpočte Republiky Srbsko na rok 2007, tohto roku situácia sa iba zanedbateľne zmenila. Tentokrát v Zákone o rozpočte Republiky Srbsko na rok článok 4, odsek 6 sa konštatuje, že „Zvyšné prostriedky v hodnote najmenej 7% z rozpočtu Republiky Srbsko sa presunú do rozpočtu APV v pomere 5 – Vláda, Hlava 3.12 – Kancelária pre štátny investičný plán a cez ostatné projekty NIP-u“.

Hoci sa nachádzame v situácii, keď náš štát očakávajú nové parlamentné voľby a keď nemá vládu, zákony sú tie, ktoré platia a my to musíme rešpektovať, nuž v súvisе s tým si musíme položiť niekoľko otázok.

Sporným faktom je článok 32 Vyhlášky o postupe vyberania projektov pre NIP a postupe realizácie NIP. V ňom sa konštatuje, že „osoba, ktorá má právo príkazu pre prostriedky z NIP, ktoré sa nachádzajú v rozpočtovom zadelení, a ktoré sú určené na projekty na území AP Vojvodiny je minister.“

Aj napriek úcte k príslušnému ministrovi, treba sa opýtať, ako je možné, aby rezortný minister vedel lepšie od pokrajinskej administratívy, ktoré projekty sú

významné pre Vojvodinu a Vojvodinčanov, ako aj to, že sa nikde nekonštatuje, že musí byť konzultovaný niekto z pokrajinskej administratívy, a niežeby ešte predstavitelia pokrajinskej administratívy o tom rozhodovali?

Musíme sa opýtať, ako je možné, aby s takmer polovicou peňazí, ktoré sa vracajú z republikového rozpočtu do AP Vojvodiny, mohol nakladať a o nich rozhodovať JEDEN ČLOVEK, minister poverený NIP-om.

To, čo je tiež veľmi dôležité, a koncom roka sa prejavilo ako sporný fakt, je to, že nikde vo Vyhláske sa nespresňuje ako prostriedky na realizáciu projektov budú zaplatené, respektíve, či naraz, polročne alebo kvartálne a nespresňuje sa ani lehota na ich zaplatenie.

Celkové prostriedky na kapitálne vklady vo Vojvodine činia viac ako 23 miliárd dinárov, o tretine prostriedkov rozhoduje minister pre NIP a od jeho dobrej vôle závisí, či bude alebo nebude konzultovať predstaviteľov pokrajinskej administratívy, keď bude rozhodovať o tom, ktoré projekty sa budú financovať. Na druhej strane, máme Fond pre kapitálové vklady, ktorý tiež závisí od dobrej vôle republikovej moci v akom objeme a akou dynamikou sa Vojvodine budú vracat' peniaze, ktoré sú v nej zarobené.

Vyzerá, že sme veľmi schopní peniaze zaraobiť, no nie nám je dovolené, aby sme s nimi nakladali a aby sme ich rozvrhovali.

Nuž, práve preto dnes, keď je pokračujúci rozpočet schválený a keď sa nachádzame na prahu nových pokrajinských volieb, poslanci Ligy sociálnych demokratov Vojvodiny znovu upozorňujú na eventúálne škodlivé následky takéhoto vzťahu štátnych orgánov Republiky Srbsko voči AP Vojvodine a novému zloženiu Výkonnej rady AP Vojvodiny dávame za úlohu, aby podnietilo iniciatívu k zmenám Vyhlásky o spôsobe vyberania projektov pre NIP a postupe realizácie NIP, aby v budúcnosti predstavitelia občanov a občianiek Vojvodiny mali príležitosť sami rozhodovať o tom, čo je prioritné pre rozvoj Vojvodiny a lepší život jej občanov.

**V mene poslaneckej skupiny
Spolu za Vojvodinu
Maja Sedlarevićová**

DVE JUBILEÁ

ABY SA NEZABUDLO

Liga sociálnych demokratov Vojvodiny je už 18 rokov majákom vojvodinskej autonómie. Väčšina Vojvodinčanov viac-menej od nás očakáva, že zabezpečíme našej pokrajine a všetkým osídleniam v nej status, aký má väčšina regiónov v krajinách Európskej únie

Je nespočetne jubileí, ktoré Vojvodinčania osobne a v rodinnom kruhu oslávili tohto roku. Mnohé dátumy si v roku 2008 pripomenuli aj organizácie a kolektívy z územia Vojvodiny. Zo všetkých tých výročí dve majú osobitný význam.

Prvým je 160 rokov ako Vojvodina získala autonómiu. Veľké cisárstvo vojvodcovi Šupljikovi dalo Vojvodstvo a od toho 1848. roku Vojvodina žila v desiatich štátoch a mala v nich menší alebo väčší stupeň autonómie. Nikdy, okrem v rokoch 1974 až 1988 v Socialistickej federatívnej republike Juhoslávií, väčšina Vojvodinčanov nebola spokojná s úrovňou tej autonómie. Od človeka, ktorý Vojvodine vydobil meno, cez Jocu Laloševića a mnohých iných, až po Nenada Čanka, vždy bolo Vojvodinčanov, ktorí nás viedli v snahe, aby občania tejto roviny mali región zriadený tak, ako im to zodpovedá.

Druhým je 20 rokov od „jogurtovej revolúcie“, od toho 6. októbra roku 1988, keď sa všetko, čo naši otcovia a dedovia vybudovali cez noc rozpadlo. Tento dátum znamenal aj začiatok úpadku štátu, v ktorom sme dovtedy žili, a Vojvodinčania zažili tú najťažšiu kľatbu „bohďaj si mal, a potom utrátil“. Až teraz sme pochopili, že vtedy za nami zostalo 14 rokov, ktoré v našich dejinách zostanú vypísané zlatými písmenami. V tom období sme dokázali, že vieme písať a schvalovať zákony, že ich vieme uplatňovať a že sa vieme vysporiadať so všetkými, ktorí ich nerespektujú. Dokázali sme aj seba, aj druhým, že vieme nakladať so svojimi peniazmi, a to nielen v Novom Sade, ale aj v každej lokálnej samospráve. Vojvodinské hospodárstvo bolo v rozkvetu a pokrok bol viac než viditeľný, a to vo všetkých oblastiach života našich občanov. Jedine nebolo dobre to, že jestvovala možnosť, že to všetko bude zničené. Aby sme sa neklamali, „jogurt“ je len záverečný úder v projekte, ktorý vymyslela skupinka v Belehrade a realizovali ho rozličné služby.

Liga sociálnych demokratov Vojvodiny je už 18 rokov majákom vojvodinskej autonómie. Väčšina Vojvodinčanov viac-menej od nás očakáva, že zabezpečíme našej pokrajine a všetkým osídleniam v nej status, aký má väčšina regiónov v krajinách Európskej únie. Vlastne, vždy sme aj boli Európa v malom, nuž je naša úloha aspoň o to ľahšia. Viac je tých sťažujúcich okolností a najťažšie nám bude vytriahnuť z našej peňaženky ruku tých z kruhu „dvojky“.

Vidím, počujem a viem, že prišla chvíľa, aby Vojvodinčania prebrali starostlivosť o

Radovan Radovanović

svoje autostrády, svoj Naftagas, svoje peniaze a o seba. Občania Republiky Srbsko vedia, že sa štát v najkratšej možnej lehote musí decentralizovať. Nesmú sa naše peniaze z Belehradu vracat' bez akýchkoľvek pravidiel, a štátu má zostať len toľko, koľko mu patrí a so zvyšnými peniazmi majú nakladať tí, ktorí ich aj zarobili. Nespočetnekrát sa ukázalo, že si len ligisti, keď hovoria o odnímaní moci „dvojke“ to naozaj aj myslia a že vykonajú všetko, aby aj najmenšie osídlenie v Srbsku dostalo svoj majetok a peniaze. Už sme to videli, a aj teraz znovu vidíme, že sa už hlásia „väčší“ autonómisti od nás, samozrejme z Belehradu, a to sme už zažili. Oni akože vedia, čo treba robiť pre Vojvodinu a čo v nej. A potom po starom.

Zo dňa na deň cestujeme po Vojvodine, stretáme sa so známymi a neznámymi, a iste môžeme dosvedčiť, že prišiel ten deň. Prišla chvíľa, keď Vojvodinčania chcú uzavrieť zmluvu s Ligou sociálnych demokratov Vojvodiny a ísť SPOLU ZA VOJVODINU. Pripravení sme aj jedni, aj druhí. My plnoletí, prekonalí sme detské choroby a občania Vojvodiny, čoraz väčšími presvedčení, že len Vojvodinčania môžu chrániť ich záujmy. Vieme, že na seba berieme veľkú zodpovednosť, ale sme si vedomí aj vlastnej sily a podpory, ktorú máme. Sme pripravení na to, aby nám občania Vojvodiny vyjadrili dôveru a Liga sociálnych demokratov Vojvodiny uskutočnil svoj program a svoju misiu v prospech lepšieho života občanov.

PRÍLEŽITOSŤ HLASOVAŤ ZA EURÓPU

VLAK DO EURÓPY DO VOJVODINY PRICHÁDZA 11. MÁJA

Začiatok sústavného ničenia Vojvodiny sa začal „naším jogurtom“, ktorý, ako o tom hovoril vtip, a potom sa to ukázalo aj v skutočnosti, hádzali na nás, aby nám ukázali svoju presilu, a čoskoro potom nasledovalo odnímanie súdnej, výkonnej a zákonodarnej moci, a čo je najdôležitejšie, odnímanie vojvodinských peňazí. Vojvodina v tom čase bola bohatá s brutto národným dôchodkom 3.100 dolárov na obyvateľa. Mohli sme sa porovnávať so Slovinskom, a Srbsko bolo ďaleko za nami s 2.150 dolárov na obyvateľa. V tom čase sa z Vojvodiny neodchádzalo, ba naopak, ľudia sem prichádzali na zárobky a práce bolo pre každého. Spomínam si na časy, keď do mojej dediny v jeseň chodievali lámať kukuricu sezónni robotníci z Bosny a Macedónska. V jednej sezóne si zarobili toľko, že z toho mohli celý rok normálne žiť. Vojvodinčania ako dobrí domáci ich vítali ako príbuzných, lebo bolo aj toho hmotného, aj ľudského. Žiaľ, teraz zostalo iba to ľudské. Vojvodinčania po roku 1988 aj ďalej prijímali, pracovali, dávali a báli sa hrozieb, že ich susedia budú musieť odísť.

Od toho 1988. roku ubehlo dvadsať rokov a vo Vojvodine je všetko zničené – hospodárstvo, infraštruktúra, poľnohospodárstvo, ona viac nevlastní nič, nemá svoj majetok, nerozhoduje o svojom „živote“. To namiesto nej robí Srbsko, ale veľmi zle. A mohla, tá naša Vojvodina, dávno byť Európou a keby bolo zdravého rozumu, všetci tí, ktorí boli za ňou, mohli tiež byť tam vďaka jej pomoci. Lebo aj napriek tomu, že terajšie brutto národného dôchodku Slovinska na obyvateľa činí 20.000 dolárov, a naše 4.000, my aj ďalej môžeme byť lokomotívou, ktorá odtiahne Srbsko do Európy.

Majme nádej, že tento vlak príde 11. mája a že doňho nastúpime najprv my Vojvodinčania, a po nás aj celé Srbsko.

O tom, že sa s Vojvodinou počíta, svedčí aj jeden najbanálnejší výrok náhodilej chodkyne v Niši, ktorú novinári anketovali v súvisi s nedostatkom jedlého oleja. Na otázku novinára, či si myslí, že v Srbsku naozaj nie je oleja, ona vyhlásila, že iste vie, že vo Vojvodine olej je. Nepovedala, že olej majú v južnom Srbsku alebo v niektorej inej jeho časti. Teda, v každom prípade sa počíta s Vojvodinou, ktorej sedliak roky chráni sociálny mier. Jeho výroby sú kóli zachovaniu pokoja a zamedzeniu hladu nereálne lacné, on nemá možnosť vyvážať svoje výrobky. V súčasnosti ochudobnený vojvodinský sedliak prosí štát o to, aby mu pomohol, aby niečo zasial, a ten, v čase jeho volania o pomoc, zvyšuje cenu paliva, umelého hnojiva, osiva... A sedliak sa pýta, či to na jedno vyjde, keď zvýšite cenu tomu, kto v meste nemôže odísť pešo do roboty a tomu, kto má zasadiť kukuricu, cukrovú repu alebo slnečnicu.

Vojvodina by, tolerantná ako vždy, rabovanie odpustila za podmienky, že sa jej v čim kratšej lehote prinavrátia jej príslušnosti, majetok a peniaze zarobené na jej území. Občania 11. mája budú mať príležitosť vybrať cestu pre Vojvodinu a spolu pokračovať na jej ceste, ktorá bola prerušená roku 1988.

Liga sociálnych demokratov Vojvodiny im na tej ceste pomôže, lebo v priebehu 18 rokov jestvovania ukázala, že, hoci je podľa niektorých malou stranou, má nadostač síl potiahnuť Vojvodinčanov do Európy, nadostač sily a múdrosti borit' sa za každého sedliaka a pracujúceho. A aj za každú rodičku, hoci Srbsko tomu nerozumie.

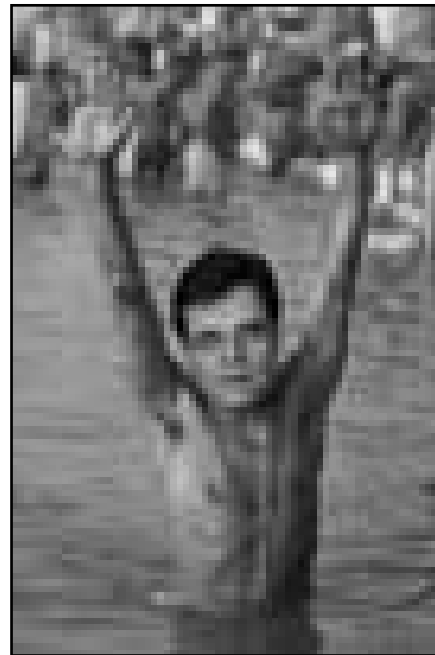
Rozprávky o tom, že je LSV minórna strana a že neprejde cenzus, nuž hlasy ligistov odídu radikálom sú prežitá a Vojvodinčania z nich už nemajú strach. Ony len ukazujú, že sa falošní bojovníci za Vojvodinu boja a že podniknú všetko, aby zastavili vojvodinské NIE Belehradu. Vojvodina vie, kedy má povedať „nie“, uvideli sme to na referende za Ústavu Srbska a v mnohých iných prikladoch, bez ohľadu na to, či sa to niekomu páči alebo nie.

Olena Papugová

KOŠTUNICA DR VOJISLAV

ODCHOD ČLOVEKA S GRIMASOU

V posledných dňoch politikovia z Demokratickej strany Srbska, strany premiéra na odchode Vojislava Koštunicu a strany Nové Srbsko Velimira Ilića ukázali, že je pre nich Srbsko priestorom na realizovanie osobných záujmov.

Zámerom kampane Kosovo je Srbsko je získanie čím lepšej pozície pred nadchádzajúcimi voľbami na všetkých úrovniach moci.

Falošný patriotizmus a demagógia dominujú vo verejných výstupoch Vojislava Koštunicu a Velimira Ilića. Táto dvojica v týchto dňoch cestuje po Srbsku a pozýva na mobilizáciu všetko Srbsko, aby sa zvíťazilo nad ideou európskeho Srbska. Premiér na odchode delí odznaky občanom Srbska a presviedča ich, že im vďaka tomu kúsku kovu bude lepšie.

V ulici Kneza Mihaila jeden z okoloidúcich sa počas akcie delenia odznakov Vojislava Koštunicu opýtal: „A čo vy naozaj mienite urobiť s Kosovom a Srbskom?“. Odpoveď od premiéra na odchode nedostal, diváci Štúdia B mali príležitosť vidieť len dobre známy kyslý úsmev sprevádzaný boľavou grimasou.

Tá boľavá grimasa vlastne aj predstavuje dnešné Srbsko. Na moci sú politikovia, ktorí nie sú pripravení na vážne skutky, a jedinou politickou aktivitou im je šírenie a

Márton Aleksandar

„prihrievanie“ ideí, ktoré nemajú žiaden reálny podklad.

Aktuálna politika jednotlivých strán v Srbsku, predovšetkým Demokratickej strany Srbska, radikálov a Nového Srbska je pre Srbsko veľmi nebezpečná. Takou politikou riskuje sa európska cesta Srbska a privoláva sa izolácia krajiny, ktorá by mohla byť aj horšia od tej, ktorá bola na scéne 90-tych rokov, keď nezamestnanosť činila viac ako 45%, priemerný plat malého počtu zamestnaných dosahoval iba päť nemeckých mariek, a rady na kúpu základných potravných článkov boli približne rovnako dlhé ako rady na benzínových čerpadlách. Teda, kilometrové.

Imaginárna politika voči Kosovu zveličujúca ho ako mýtus a nezodpovedná politika voči Európskej únii predstavuje veľké riziko pre Srbsko, a situácia by sa mohla zhoršiť, ak tieto strany premôžu demokratickú a európsku obciu na voľbách 11.mája.

Karavána premiéra na odchode pred niekoľkými dňami navštívila aj vojvodinskú dedinu Jaša Tomić a tam, tzv. národnári už po ktoviekoľkýkrát ukázali, že im boj o záujmy Vojvodiny a jej občanov nie je ničím, čo predstavuje hociakú prioritu.

Okrem kamier, limuzín a stranických zástav, obyvatelia tejto dediny, ktorá bola pred tromi rokmi zaplavená, nevideli nič.

Nič z prisľúbených násypov a Tamiš znovu hrozi záplavami, nič z oprávky domov, nič z výstavby hospodárskych objektov. Veľké nič. Ale predsa, bolo dosť úsmevov ministrov na odchode. A na čom sa smejú? To len oni vedia.

Premiér na odchode vie, že odchádza. Vedia to aj jeho ministri, štátni tajomníci, námestníci a ostatní úradníci. Vedomí toho, môžu spôsobiť aj nejakú novú škodu. To im nesmieme dovoliť.

Sú slabí a zostáva im jedine „kyslý úsmev a tvári“.

My máme zostať SPOLU a bojovať za VOJVODINU.

Z POSLANECKÉHO ZORNÉHO UHLA

ŽELEZNICA-KAM SMERUJE NAŠA ŽELEZNICA?

V roku 1990 sa začína odcudzovanie a rozťahovanie vojvodinského majetku neslýchaných rozmerov. Vtedy železnica pozostávajúca z troch častí bola znovu spojená do jedného celku, nuž z Vojvodiny bolo odnesené 100km elektrickej siete vysokého napätia, ktorá bola pripravená na elektrifikáciu úseku Subotica- Sombor- Bogojevo, celkom nové koľajnice dĺžky 30 km zmizli, zmizli aj počítačové systavy zo Subotice a Nového Sadu, „tma zjedla“ niekoľko stovák nových rušňov a vagonov. Vojvodinská dopravná sieť je v zúfalom stave. Rovnako tak aj trate a cesty. Má to celkom prijateľné vysvetlenie – o všetko sa stará Košunicova vláda, vlastne rezortný minister Mr. Velimir Ilić.

Snažiac sa zachovať to, čo sa ešte dá zachrániť, poslanecká skupina Ligy sociálnych demokratov Vojvodiny navrhla, aby sa založil pokrajinský verejný podnik. To, že táto iniciatíva nebola prijatá, nás len presvedčilo, že máme pravdu. Vedomí sme si toho, že si v blízkej budúcnosti niektorá iná politická obcia privlastní túto ideu a bude na nej budovať svoju popularitu. Ligisti pristanú aj na také rozuzlenie, len aby vojvodinský majetok, v tomto prípade železnica, dostala majiteľa, ktorý sa bude zodpovedne a rozvážne starať o trate, vagony, rušne a bezpečnosť cestujúcich. V každom prípade potrebný je niekto, kto bude udržiavať vojvodinský majetok a kto bude doňho vkladat'.

Je príležitosť aj na to, aby sme si pripomenuli, že od Miloševićovho príchodu na

Dejan Čapo

moc, situácia bola veľmi dobrá. Koncom 80-tych Vojvodinčania mali elektrické rušne, ktoré mali rýchlosť 160 km za hodinu a vozne do 200 km za hodinu. Každá významnejšia továreň mala priemyselnú trať na odvážanie surovín a dovážanie hotových výrobkov.

Avšak, skutočnosť je viac než pochmúrna. Vlaky v Srbsku premávajú rýchlosťou

45 kilometrov za hodinu. V novosadskom cestovnom poriadku je viac zrušených odchodov, ako tých realizovaných. Vlni v júni len v jednom dni zrušili až 23 odchody z plánovaných 35. Voľakedy sa vo Vojvodine na prepravu cestujúcich používalo viac 350 osobných vozňov, teraz ich je len 50. Z 235 dizelových a elektrických nákladných rušňov dnes je v použití iba tridsať. Na relácii Subotica- Belehrad roku 1926 sa cestovalo 3 hodiny a 15 minút. V súčasnosti sa na tejto relácii cestuje tri hodiny osem minút. Údaj za ktorý sa možno hanbiť ...

Všetko toto je následkom centralizovanej moci, najjemnejšie povedané nedbanlivosti belehradskej politickej elity voči majetku Vojvodinčanov. Ak v takýchto okolnostiach je vôbec niečo dobré, potom je to to, že Vojvodinčania začínajú byť vedomí podradeného polohy vo vlastnom štáte. Najmä preto, že je zo dňa na deň čoraz viac občanov, ktorí chcú rozhodovať o svojich peniazoch.

KIKINDA: ŽIVÉ TELESO

Plánujú sa nové voľby na viacerých úrovniach, ako sa zdá, a podľa nových zákonných predpisov lokálne voľby viac nepredvídajú cenzus pre ženy! A hľa, sme tu znovu, tam kde sme už raz boli: dva kroky dopredu a potom dva kroky dozadu. Niektoré politické strany (trikrát hádajte ktoré) v Kikinde takmer oslavovali a boli veľmi spokojné. Vracajú sa, myslia si oni, tie staré dobré časy, keď ženy ešte nemali hlasovacie právo. Až sa aj členky týchto strán tešia (!?). Otázne je len, ako teraz vráti ducha do fľaše, ktorý odtiaľ už raz utiekol? Netreba zabudnúť, že ženy v Kikinde a vo Vojvodine tvoria 51 % volebného telesa, a že sú stranám, ktoré chcú naozaj získať alebo si udržať pozície, potrebné. Ženské volebné teleso je príliš početné, aby sa nebralo vážne. To je veľmi dynamické a heterogénne teleso, s nečakanými reakciami, sympatiami a antipatiami, a k tomu veľmi náchylné volebnej abstinencii, ale rovnako tak vie nečakanou pedantnou masovou odozvou na voľbách ohromiť dokonca aj najchladnokrvnejších analytikov a členov volebných komisií. Podľa pravidielnosti v odozve vo voľbách v popredí sú penzistky, ale mali sme prípady, že na volebné miesta prichádzajú všetky generácie žien. Po takých voľbách sme si zvyčajne vydýchli, lebo výsledok bol práve taký, ako treba. Najsilnejšia obcia vždy prehrávala, keď ženy vyšli voľiť.

Avšak, netreba zabudnúť ani na to, že je volebné teleso v Kikinde veľmi nespokojné, nezamestnané, ochudobnené, nenadarmo vyľakané radikalizáciou spoločnosti a znervóznené neustálymi hrozbami a možnosťou eskalácie násila. V tom je šanca pre strany z obcí sociálnej demokracie, aby ponúkli program, ktorý predpokladá normálny život: trochu pokoja a istoty, pre zmenu. A, konečne, lepšiu životnú úroveň občanov, namiesto ďalšieho upádania.

G. Perunovićová Fijatová

VOJVODINA NIE JE DOJNÁ KRAVA

Liga sociálnych demokratov Vojvodiny vo februári a marci organizovala kampaň pod názvom Vojvodina nie je dojná krava vo väčšine vojvodinských miest a obcí. Tribúnami, akciami a performanciami po celej Vojvodine LSV sa pokúsila poukázať na problémy, na ktoré Vojvodinčania narážajú odvetdy, ako ich pokrajine boli násilne odňaté príslušnosti a ingerencie, ktoré voľakedy mala.

Vojvodina nie je dojná krava vlastne hovorí o chybnnej politike Vlády Republiky Srbsko, ako aj samého štátneho vrchu voči Vojvodine a jej občanom a občanom, ktorí tvoria 27% obyvateľstva, 30% územia Srbska a z ktorej sa do štátneho rozpočtu vlieva 35 až 55% prostriedkov. Aj napriek uvedenému, Vojvodina je v porovnaní s Kosovom v Ústave Srbska v podradenom položení, lebo sa preambulou Ústavy Kosovu zaručuje autonómia, kým sa Vojvodina ani nespomína, a zaručuje sa jej hanebných 7 percent z rozpočtu Republiky Srbsko (Ústava Republiky Srbsko, článok 184 odsek 4).

Predseda Ligy sociálnych demokratov Vojvodiny prizvukoval, že dlh z privatizovaných podnikov, „keďže polovica patrí pokrajine“ činí miliardu a pol dinárov a republika nielen že ho nespláca, ale ani nerešpektuje dohodnutých sedem percent, ktoré Vojvodine patria z rozpočtu.

Neutekajú ľudia od Srbska, ale od politiky, ktorá sa v ňom vedie. Po nedávnych udalostiach v Belehrade a pálení veľvyslanectva, po Bin Ladenovi sme prví zaútočili na územie SŠA, lebo veľvyslanectvo je suverénnym územím štátu. A potom sa divíme, prečo nám nechcú schváliť úvery – prizvukoval Čanak. Dodal, že Kosovo nie je v Srbsku, preto, že bolo utratené ešte vo vojne roku 1999, keď Slobodan Milošević podpísal velezradcovskú Kumanovskú zmluvu, ktorou aj tá časť Kosova bola opustená.

– A teraz sme sa dostali do pozície, že my, ktorí sme bojovali proti tomu, sa máme hanbiť za jeho zločiny. My nemáme dôvod na to, aby sme sa hanbili, lebo aspoň tu vo Vojvodine bolo jasné za čo sme a proti čomu sme, povedal Čanak.

Dlhodobý nedbanlivý vzťah k vojvodinským hospodárskym rezortom priviedol občianky a občanov Vojvodiny až na hranicu existencie a mnohí z nich zostali bez práce predajom vojvodinských podnikov a majetku spod ceny. Ako najočividnejší príklad v poslednom období možno uviesť dávanie pod koncesiu autostrády Horgoš-Požega, ktorá je takmer spolovice vystavaná z vojvodinských prostriedkov, ako aj podpísanie energetickej zmluvy s Ruskom, čiže plán, aby sa Naftový priemysel Srbska predal ruskému Gaspromu, hoci je 95% NIS-u vojvodinským majetkom. Liga sociálnych demokratov Vojvodiny nie je proti koncesiám, ani privatizácii, ale proti spôsobu konania týchto prác.

– Vojvodina pre takto uzavretú zmluvu o výstavbe autostrády Horgoš-Požega utratí 450 miliónov Eur, čo je okolo 90 tisíc pracovných miest, čo nie je bezvýznamné, keď sa vie, že je vo Vojvodine 240 tisíc nezamestnaných- povedal Bojan Kostreš, zástupca predsedu Ligy sociálnych demokratov Vojvodiny. On prizvukoval, že sa zdražením cestného táto strata zvýši o ďalších 95 miliónov Eur a uviedol, že požiadavka Deutche

banky, ktorá je jedným z financovateľov výstavby autostrády, aby sa jej pohľadávky vyplatili pred všetkými ostatnými, nasvedčuje, že ani investori si nie sú istí v úspech tohto podnikania.

Po zámienkou, že celkový spoločenský potenciál treba využiť na to, aby sa Kosovo vrátilo do rámcov Srbska, sme svedkami odnímania vojvodinského majetku. Liga sociálnych demokratov Vojvodiny nedovolí ani jednej z budúcich vlád, aby pokračovala v takýchto robotách, a aby sa pod rúškom obrany Kosova, podobným spôsobom odcudzili JAT a Elektrohospodárstvo Srbska.

– V roku 1983 výroba ropy na území Vojvodiny kryla jej celkové potreby, čo znamená, že ona v tomto ohľade bola úplne samostatná, a vláda nás teraz privádza do pozície energetickej závislosti od Ruska. Ruský plyn zdražel práve v týchto dňoch, a to najprv pocítia občania Vojvodiny, lebo oni tvoria 60 percent spotrebiteľov plynu. Nie som proti predaju NIS, ani proti predaju ruskej spoločnosti, ale na tendri, aby sa dosiahla pravá cena tohto podniku a aby toto podnikanie neškodilo občanom Vojvodiny, pripomína Kostreš.

Liga sociálnych demokratov Vojvodiny sa dožaduje aj toho, aby sa, ako na to zaväzuje Ústavný zákon, Vojvodine a obciam čím skôr prinavrátil majetok. Len vtedy, keď jednotky lokálnej samosprávy, ako aj pokrajinské orgány, budú môcť nakladať s vlastným majetkom, bude možné plánovať rozvoj a uskutočniť ho. Bez majetku, obce nemajú dost možností riešiť problémy občanov.

V rozhovore s občanmi a sympatizantmi v kampani Vojvodina nie je dojná krava, Liga sociálnych demokratov Vojvodiny odkázala, že sa nevzdá boja o ochranu vojvodinských záujmov, a samým tým aj záujmov celej republiky Srbsko, lebo len hospodársky silná a rozvinutá Vojvodina bude môcť pomôcť v rozvoji Srbska, ako aj v jeho približovaní sa k Európskej únii.

S. V.